

SUGRĮŽIMAI

Mokslo metams artėjant į pabaigą, kai vasaros saulė alina karščiu, mat termometro stulpelis vos ne kasdien šokteli iki 30 laipsnių, atrodo, kad jau niekas nebegali nustebinti. Pasirodo, gali. Tuo įsitikinti turėjo progą mūsų gimnazijos mokiniai ir mokytojai, susirinkę į netradicinę lietuvių kalbos ir literatūros pamoką - susitikimą su buvusia mokyklos auklėtine Rūta Činčyte (Vyšniauskiene).

Tiesa, susitikimais su buvusiais mokiniais taip pat jau sunku nustebinti (šiais mokslo metais jų itin daug – juk mokykla švenčia garbingą 100 metų sukaktį!). Nustebino kitkas: į mokyklą sugrįžusi Rūta Činčytė pristatė ką tik išleistą savo knygą. Buvusi auklėtinė nuoširdžiai prisipažino, kad nors „Aušroje“ mokėsi tik dvejus metus, tie metai patys geriausi dėl sutiktų draugų, mokytojų, literatūrinės bei muzikinės veiklos... Rūtai visada patikdavo literatūros pamokos (mokytoja V. Bartašienė), mokinė jose niekada nebuvo pasyvi klausytoja – diskutuodavo, drąsiai išsakydavo, ką galvoja, ragino ir kitus dalintis literatūriniais atradimais. Mokytoja Vilija prisiminė, kaip atidžiai Rūta įsiskaitydavo į kiekvieną tekstą, bandydavo įminti jo mįslę, pastebėdavo, kas jame gražu. Ko gero, to gebėjimo pajusti, išgirsti, nustebti suviliota Rūta pasirinko studijuoti literatūrą, po to – etnokultūrą. Kaipgi kitaip, jei visada norėjo sužinoti, kas mes, iš kur, kodėl tokie, kaip tas Pasaulio medis visus priima, apglėbia, o mes po juo sutelpame.

Matyt, iš noro kažką esminga pasakyti kaip tik ir gimė Rūtos Vyšnia (literatūrinis pseudonimas) knyga „Vandenynas ir Žaliamėlė“ (išleista lietuvių ir anglų kalbomis), kurią karštą vasaros dieną turėjome progą sutikti ir mes, mokiniai ir mokytojai. Autorė pasidalijo knygos gimimo istorija, skaitė ištraukas, dainavo, kankliavo... Kartais atrodė, kad visa, ką Rūta daro, sako, paprasta, kažkur girdėta, kaip pati prisipažino, lyg filosofinė pasaka vaikams ir suaugusiems. Bet jos knyga ne tik pasaka – čia sutelpa kalba, muzika, mitologija... Muzika akcentuoja įtvirtintą garsą, mitologija – kalboje įtvirtintą išmintį. Stebėjomės, iš kur viename žmoguje tiek talentų, nuoširdaus noro dalintis, abejingumui tapus norma. Gal Rūta iš tų, kurie puoselėja viltį pakeisti pasaulį (sakoma, kad tai amžina kuriančio žmogaus nerimo versmė).

Paskaitykime, išgirskime: „*Tik staiga pajutau, kad manyje kažkas dygsta, ir skleidžiasi... Vidury plačių marių išaugo Pasaulio medis, o virš jo skriejo giedodama Paukštė. Iš skambios jos giesmės gimė daug žaižaruojančių gyvių. Žalio Medžio lapeliai plevėno vėjyje ir žvelgė į viršūnę, kurioje tviskėjo žvaigždynai, nardė paukščiai ir riedėjo mėnulis. Medžio kamienas stūksojo storas lyg septynių šimtų medžių, o jo šakos išsitiesė ir apglėbė visą dangų. Šaknimis jis įsišaknijo į dumblus ir marių žolynus. Dabar. Nuo šios akimirkos sklis amžinai besitęsianti Paukštės kūrėjos giesmė ir gyvybės versmė...“*

Sakoma, kad renginys pasiekia savo tikslą, jei paliečia žmogaus sielos stygas. Literatūros pamoka – susitikimas, man rodos, toks ir buvo: Rūtai skaitant, dainuojant, aktų salėje tvyrojo tylą. Mes girdėjome šlamančius paukščių sparnus, regėjome debesis, kurie tirpo vasaros

kvapuose, ir jaukinomės lūpose spurdančius žodžius. Ne tik apie Vandenyną ir Žaliamėlę, bet jie tądien buvo svarbiausi.

Lietuvių kalbos mokytoja B.

Krajinienė

